

İklim Krizi ve Etkileri

bildiğimiz, bilmediğimiz ve bilmek istemediklerimiz.

Yağmur FİLİZ

Özel Bornova Uğur Anadolu Lisesi Öğrencisi

Herkes İçin Coğrafya

Sayı:14

İklim Değişikliği Değil İklim “Krizi”

Daha önceleri iklim değişikliği olarak adlandırılan küresel ısıtma kaynaklı doğal felaketler ve iklim değişiklikleri, durumun vehameti ve aciliyetini vurgulamak amacıyla iklim krizi olarak adlandırılıyor. İklim değişikliği olarak nitelendirildiğinde, fonetik anlamda tedbir almayı gerektiren bir durum yokmuş gibi görüldüğünden, iklim krizi terimini kullanmak, yaklaşan tehlikenin farkındalığını artırmayı hedefliyor.

Nedir Bu İklim Krizi?

İklim krizinin temel nedeni hepimizin çokça duyduğu küresel ısıtma ve etkileri. Küresel ısıtma, atmosferdeki sera etkisi yaratan gazların, yer kabuğu ve denizlerin ortalama sıcaklıklarında artışa neden olması olayına verilen addır. Küresel ısıtmanın nedenleri çok yönlü olmakla birlikte kısaca; fosil yakıt tüketiminden kaynaklanan karbondioksit ve diğer sera gazı salımları, ormanların yok edilmesi ve diğer insan eylemlerinin yarattığı sonuçlardır.

Yapılan incelemeler, dünya sıcaklık ortalamalarının bugüne kadar geri dönülemez bir şekilde 1°C arttığını gösteriyor. Yalnızca 1 derecelik artış bile kasırgalar, orman yangınları, aşırı yağışlar ve beraberinde sel felaketleri, sıcak hava dalgaları gibi doğal felaketlerin etkilerini yaşamamıza sebep olurken gerekli önlemler alınmadığı ve karbon salımları azaltılmadığı hatta durdurulmadığı takdirde gezegen çok kısa bir süre içerisinde canlıların yaşamı için uygun olmayacak hale gelecek.

Bireysel Olarak Neler Yapabiliriz?

- Daha kolay ve temiz seyahat etmek için toplu taşıma araçlarını kullanabilir, bisiklet sürebilir ya da yürüyebiliriz. Böylece sera gazı emisyonunun azalmasını sağlayabiliriz.
- Geri dönüşüm yapmaya özen gösterebilir hatta “**Sıfır Atık**” ilkelerini uygulamaya çalışabiliriz.
- Temizlik, hijyen ve kişisel bakım ürünlerini evde kendimiz hazırlayabiliriz.
- Bir şey alırken birden fazla kez düşünebilir hatta mümkünse hiç almayabiliriz. Almamız gerekiyorsa da ikinci el ürün ya da sürdürülebilir modayı uygulayan markalardan alışveriş yapmaya çalışabiliriz.
- Plastik kullanımını azaltıp plastik yerine bambu diş fırçası kullanabilir, pet şişe yerine kendi şişelerimizi ya da cam şişe tercih edebilir, paketli ürün mümkün olduğunca almayabilir, yanımızda kendi torbalarımızı taşıyabiliriz.
- Mümkün olduğunca doğal ve organik ürünler tercih edebiliriz.

Yapılabilecekler saymakla bitmez tabii ki ancak günlük hayatımızda yapacağımız küçük değişimlerle gezegenimizi kurtarmaya katkıda bulunabiliriz. Tüm bunlara ek olarak iklim krizi için bir madde daha var ki en büyük farkı bu şekilde yaratmak mümkün: **Vegan olmak.**

Veganlık ve İklim Krizi

Aralarında nasıl bir ilişki olabilir?

“Sera gazı salımının azaltılması için et tüketimi de azaltılmalı”

IPCC (Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli) raporuna göre, insanlar dünyadaki kara parçasının yüzde 72’sini beslemek, giyinmek ve artan nüfusu desteklemek için kullanıyor.

Aynı zamanda tarım, ormancılık ve diğer toprak kullanımı da sera gazı salımının dörtte birini üretiyor. Buna bağlı olarak uzmanlar toprağın daha sürdürülebilir şekilde kullanılması ve metan gazı üretimini düşürmek için et tüketiminin de azaltılması çağrısında bulunuyor.

Vegan bir yaşamı benimsemenin küresel **ısıtmayla** mücadeleye katkıda bulunacağı belirtilen raporda kompozit veya iki taneli tahıl, baklagiller ve sebze gibi sağlıklı ve sürdürülebilir gıdaların tüketiminin sera gazı salımını düşürmede etkili olduğu vurgulanıyor.

- Karbondioksit salınımı elektrikli araba kullanımına kıyasla vegan beslenmeyle 1,5 kat daha az olur.
- Amerika’daki herkesin haftada bir porsiyon daha az tavuk tüketmesiyle trafikten 500.000 arabanın azalmasına eşdeğer seviyede karbondioksit salınımı düşer.
- Et, süt ve yumurta endüstrileri en büyük metan ve azot oksit kaynaklarıdır. (Isıyı atmosferde tutmada metan, karbondioksitten 20 kat; azot oksit ise karbondioksitten 300 kat daha güçlüdür.)
- 450 gr et yemeyerek tasarruf edilecek su miktarı, 6 ay duş yapmamaya eşittir.

Araştırmalar veganizmin tek çare olduğunu söylüyor.

Oxford Üniversitesi’nde yapılan bir araştırmaya göre et ve süt ürünlerini tüketmemek **bireysel karbon ayak izini yüzde 73 düşürüyor**.

Araştırmacılardan Joseph Poore, iklim krizi ile gezegenimize verdiğimiz zararı azaltmak için en etkili yolun vegan beslenmek olduğunu belirtiyor. Hatta vegan beslenmenin, uçak tercih etmemekten ya da elektrikli araba kullanmaktan daha etkili olduğunu da ekliyor.

Herkes İçin Coğrafya

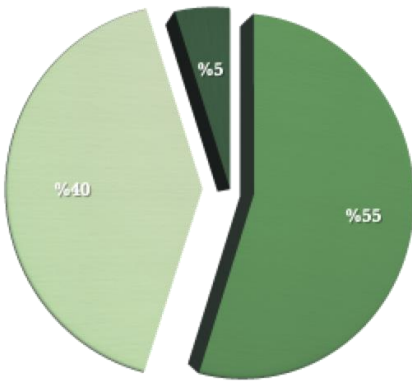
Sayı:14

Science'ta yayımlanan, beslenme ve iklim krizi arasındaki bağı anlatan en kapsamlı çalışmalardan biri olan 1 Haziran 2018 tarihli rapora göre günlük kalorimizin %18'ini oluşturan proteinin %37'sini almak için:

- Toprakların %83'ünü kullanıyoruz.
- Sera gazı salımının %58'ini,
- Su kirliliğinin %57'sini,
- Hava kirliliğinin %56'sını,
- Temiz su kıtlığının %33'ünü oluşturuyoruz.

"Fasulye veya bezelyeden 1 gram protein almak için 0.01 metrekare toprağa, oysa sığırdan veya koyundan protein elde etmek için 1 metrekare toprağa ihtiyaç duyuluyor."

İnsan Kaynaklı Su Tüketimi

● Hayvancılık ● Diğer ● Ev içi tüketim

"Yoksa bizler, diyetimizi, beslenme biçimimizi değiştirmek yerine küresel çapta bir ölümü daha mı kolay karşılarız?"

Ömer Madra, Açık Radyo İklim Krizi ve Veganlık üzerine sohbet

Herkes İçin Coğrafya

Sayı:14

Kaynakça

Açık Radyo. "İklim Krizi ve Veganlık." Son Güncelleme 07 Şubat 2018,
<https://acikradyo.com.tr/vegan-saglik/iklim-krizi-ve-vegan-beslenme>

Amerika'nın Sesi. "İklim Kriziyle Mücadelede Vejetaryen ve Vegan Beslenme." Son Güncelleme 08 Ağustos 2019,
<https://www.amerikaninsesi.com/a/iklim-kriziyle-mucadelede-vejeteryan-ve-vegan-beslenme/5034727.html>

Yeşilist. "İklim Krizi ve Beslenme." Son Güncelleme 06 Ağustos 2018,
<https://www.yesilist.com/iklim-krizi-ve-beslenme/>

Live To Bloom. "İklim Krizi ile Mücadelede Neler Yapmalıyız?" Son Güncelleme 2019,
<https://livetobloom.com/iklim-krizi-ile-mucadele-icin-neler-yapmalıyız/>